

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska [v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 135.

V Ljubljani, v petek 15. junija 1894.

Letnik XXII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 12. junija.

Is davčnega odseka.

V 23. paragrafu in nadaljnih do 29. določeno je, kako imajo obrtno-davčne komisije poslovati, kako ima predsednik sklicevati člane k sejam, kdaj in kako so seje sklepne; § 25. pa predpisuje, da se mora član davčne komisije, ko se ravna za odmerjenje davka, njemu ali njegovim sorodnikom, ali kakemu podjetju, pri katerem je on z deležem udeležen, odstraniti od razprave in glasovanja. V § 27. pa je skrbjeno za to, da ima slehern član komisije vse razprave, vršeče se pri preiskovanju obrtnih razmer posameznega obrtnika, tajno ohraniti, ker zgodila bi se lahko dotičniku škoda, ko bi komisijski član izdal, kaj je o tega obrtniku in njega tajnostih slišal.

V § 28. določuje se, da člani davčnih komisij nimajo pravice do dnin, diét, ampak dobiti imajo le potnino ali povračilo potnih stroškov.

O tem je bilo precej razprave in da se je sprejelo načelo, da nimajo člani dobivati dnin, bil je povod temu, ker se hoče s tem zabraniti, da ne bodo v komisije silili ljudje, katerim je le za dneve mar in ki bi potem razprave v davčnih komisijah zavlačevali čez vse meje.

Tudi je s §§ 29. in 30. skrbjeno za slučaj, ko bi ne bilo mogoče volitev v davčno komisijo izvršiti, da imenuje finančni minister člane v tako komisijo, oziroma da pooblasti načelnika z izvršitvijo odmerjenja obrtnega davka.

V §§ 31. do 37. navedena so načela, po katerih se ima odmerjati obrtni davek in določuje § 31., da

se ima obrtni davek razdeliti na posamezne davčne razrede in od teh na posamezne obrtne člane dotičnega razreda.

Po prvotnem Steinbachovem predlogu veljati bi imeli stalni davčni tarifi, katere pa je pododsek zavrgel in, kakor sem poročal, namesto tarifov predlagal, da se osnujejo štiri davčni razredi (davčne zadruge). Davčna komisija tedaj ne bo imela držati se pri presojevanju in odmerjenju davka dotičnemu obrtniku na tarif in k temu pripadajočim predpisom, ampak komisija bo kar presodila, koliko približno ima dotični obrtnik čistega dohodka od svojega obrta in mu bo v primeri z drugimi obrtniki tega razreda odmerila davčno svoto po lestvici, ki je v to odločena in ki gre od 1 gld. 50 kr. (najmanjši obrtni davek) na 2 gld., 2 gld. 50 kr., 3 gld., 4 gld., 5 gld. itd., 1300 gld., 1500 gld. itd., torej brez omejitve visokosti. Vsekako bo davčna komisija imela zelo velik vpliv in prostost, zato bo pa toliko bolj potrebno, da bodo obrtniki volili v davčno komisijo res vestne, razumne možje, ki bodo nepristransko postopali.

Finančni minister izdal pa bode posebno instrukcijo, pa kateri se bodo morali ravnati komisije in obsegala bode sledeča načela, na katera se bodo komisije morale ozirati, ko bodo presojevale, koliki obseg, koliki obrat in koliki čisti prihodek ima dotični obrtnik, kateremu se ima odmeriti davek. Obrtni davek odmeril se bode redno za dve nadaljni leti torej za dobo 2 let.

Obrtni davek izračunati se ima od vsake stroke obrta posebej, torej kedor ima več vrst obrtnij, ali tovarn, izračunal se mu bode prihodek od vsakega podvzetja posebej.

Če se pa vse tovarne iste vrste nahajajo v enem in istem okraju, izračuna se dohodek iz vseh skupaj.

Važen je § 38., ki predpisuje kraj obdačenja. Obrtni davek predpiše se v oni občini, v kateri se obrt vrši. Če pa ima kak obrtnik več obrtnij ali tovarn, raztresenih v več davčnih občinah, predpiše se davek v oni občini, v kateri lastnik stanuje. Pri stavbenih podvzetjih smatra se sedež stavbenega vodstva kot pristojen kraj. Razprostira se obrt na obseg več občin, ima davčna komisija obrtni davek z ozirom na velikost obrta in prometa razdeliti na posamezne občine, kar je posebno važno za občine, katere imajo zaradi ondi nahajajočih se tovarn tudi več stroškov na pr. za ceste, za šole, za bolnišnice. Ali, zato je povsem opravičeno, da se obrtni davek odmeri po posameznih občinah, katere zamorejo potem pobirati tudi primerne naklade od tega obrtnega davka.

Če je kako veliko obrtno podvzetje razširjeno na več okrajev, odločuje deželna finančna uprava, če celo na več dežel, pa finančno ministerstvo, koliko odpada na posamezne dežele, oziroma okraje in občine. V § 39. do 47. predpisuje se način postopanja pri presojevanju in odmerjenju obrtnega davka.

Obrtnik ima na poziv finančne uprave oddati napovedbo svojih obrtnih dohodkov pri dotični davčni oblasti in v tej napovedbi ima navesti: 1. kakovost obrta; 2. kraj, kjer se izvršuje obrt; 3. kakovost in velikost prostorov, ki služijo za obrt; 4. število in lastnosti pomočnikov; 5. visokost upravnega kapitala; 6. kakovost in število obrtne uprave, število mašin, motorjev itd.; 7. veličino izdelanega in izprodanega blaga v letu. Te napovedbe zamorejo se ali pismeno podati, pa tudi osebno pri okrajnem davčnem uradu.

LISTEK.

Žalostinka ob grobu prelata Fr. Kosárja.

Iz Maribora, 14. junija.

Bridki dan, nesrečni dan!
Z nova žalosti oblak temán
Padel na Slovenijo je bórno ...
Vsako verno srce krvavi,
Krvavi, ker Tvojih dni
Preminolo je življenje zórno.
Dà, še več! Do daljnih bratskih mest
Zalna tá se je raznesla vest,
Da umrl je mož med vsemi odličnjak,
Da umrl Slovenec je prezvest,
Kojega časti in ljubi vsak.

Dà, umrl je mož, oj mož značajan,
V veri in načelih neomajen,
V čegar prsih, v čegar srci čista
Plamenela ljúbav je do Krista!
Dà, umrl je mož, ki ljubil je resnico,
Ki je črtil laž in branil je pravico.
Vse ljudi je ljubil, vsem je kazal pravo pot,
A najbólj je górel za slovenski vrli rod.
Dà, umrl je mož, ki od mladosti
Vztrajen bil na potu je kreposti.
Malo je govoril, delal mnogo,
Rádost razodeval, skrivaj nosil togo ...
Vsi za-tó smo ga ljubili
In v bližini njega srečni bili.

No sedaj si šel iz solz doline

Po plačilo v zgornje visočine:

Srečen si, presrečen pri Očeti

In v nebeški družbi sveti ...

A na zemlji tū gomila

Tvoja vzbuja mnogo bolečin:

Ti bil cerkve si prevzvesti sin,

Vodil ljudstvo si pod njena krila.

Rod se žalosti ob grobu Tvojem —

Po voditelju žaluje svojem;

V Tebi objokuje tolažitelja,

Zvestega možá — učitelja ...

Mož in žena bridko plaka,

Oj toguje verna duša vsaka!

Glej, prijatelje v izgubi té zavesti

Teža je upognila bolesti ...

Dà, sožalje širi se povsód,

Kjer slovenski biva rod.

A tolažba tudi jedna nas navdaja —

Da spet vidimo se sredi raja ...

Do tedaj pa pri Očeti zá nas prósi,

Mir in blagoslov na rod slovenski rósi!

Al. Kokelj.

V malem mestu.

(Povest. — Spisal Sv. Hurban Vajansky.)

(Dalje in konec.)

VI.

Tako teče življenje, tako prihaja smrt. Čemu je obrazotvornost, čemu so čudne prigodbe, ki so vse-

lej le nezdrave prikazni, le izjeme, posebnosti in spačenosti resničnega življenja. Nenavadni ljudje in nenavadne dogodbe naj so i v poeziji uprav tako izjeme in posebnosti, kakor v življenju! Večinoma drve pisatelji za takimi izjemami. Mi tega ne potrebujemo. Mi Slovani smo narod idealistov, pa ne sanjarjev!

V drugi sobi so čakale gospe na staro Dežanovo. Kratiknotova se je jokala kakor mačka — zmerom je poudarjala, da se je njen mož v njen jok zaljubil — pa če prav se on ni, gotovo se je vsaj ona. Gospa beležnikova si je prinesla kolinske vode — njeni živci so potrebovali krepila. Soba, kjer je počivala Milka, se je kmalu napolnila z ženicami iz predmestja. Začele so pobožno, pogrebno pesem — njihovi dolgočasni glasovi so se otožno razlegali po tih, žalostni hiši.

Karol se je naselil v gostilni. Grede iz hiše žalosti je srečal beležnika, ki je bil vaju, da se mu vsak umakne. Nesrečnež! zdaj se je pa srečal s človekom, ki se temu ni navadil. Karol je zadel beležnika s svojim krepkim ramenom, da se je revež kar trikrat zatočil. Karol ni tega niti opazil, hitel je naprej. Njegova duša je bila v boli vtopljena, v boli, kakošno ljudje le težko prenašajo. I krepka Karolova narava se je udirala pod težo bolesti.

V gostilni je dobil sobo. Zaklenil se je in zamislil v tih melanholijo. Sveča je dogorevala. Papir, v katerem je bila spodaj zavita, se je vnel ter osvetil z rudečim plamenom sobo. Plamen je počasi ugašal,

5. 116

